

Denne mappe formidler information om samarbejde og dialog mellem Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk, Afdelingsbestyrelsen Sorgenfrivang I, Afdelingsbestyrelsen Sorgenfrivang II, Afdelingsbestyrelsen Virumgaard, Ejerforeningsbestyrelsen Breidablik og Bestyrelsen VoresSorgenfri.

1. BORGERENGAGEMENT

Model for kvalificering af borgernes involvering

2. BYGNINGSKULTUR FORENINGEN I LYNGBY-TAARBÆK (BkF)

Foreningens skrivelser til L-TK vedrørende Sorgenfri Torv. 2011, august og november 2013, 2014

3. AKADEMIRAADET og LANDSFORENINGEN FOR bygnings- og landskabskultur, udvalget for Nyere Tids Arkitektur

Akademiraadets anbefaling vedr. Sorgenfri Torv – et butikcenter. 1. december 2017, udvalget for Nyere Tids Arkitektur, Landsforeningen for bygnings- og landskabskultur, 1. maj 2019

4. Udvikling af Sorgenfri. VoresSorgenfri – borgere engageret i Sorgenfris udvikling

Borgerforeningen VoresSorgenfri udmelding af ståsted, ultimo 2018

5. Hvad gør SORGENFRI TORV til noget særligt?

Nabogruppens udmelding, april 2019

6. Temaer til behandling i borgerprocessen

Nabogruppens udmelding, april 2019.

BILAG. Hvad gør SORGENFRI TIL NOGET SÆRLIGT?

Noter til møde med DGO den 29. januar 2019 vedr. Lundtofte – registrering.

BkF har altid arbejdet for at øge borgernes interesse for kvaliteten i det byggede miljø. Fokus har været bevaringsværdige bygninger og i de senere år også kulturmiljøer.

BkF arbejder for at få flere borgere til at engagere sig i denne kamp, der jo har som mål at sikre vores fælles kulturarv.

BkF støtter de første bydelsinitiativer i Sorgenfri og Lundtofte, hvor man på frivillig basis registrerer bydelens bygnings og landskabsmæssige værdier, fokuserer på det særegne ved netop egne bydele og beskriver identiteten.

BkF har med store forventninger bemærket, at L-TK i udkast til Planstrategi 2019 konkret oplyser, at arbejdet med kulturmiljøer skal ske i samarbejde med BkF, ligesom foreningen glæder sig over, at arkitektur er et hovedemne for kommunalbestyrelsen.

BkF oplever, at såvel Sorgenfri som Lundtofte har prioriteret faglighed og saglighed (no Fake!) i dokumentationen.

BkF opfordrer øvrige bydele i kommunen til at gøre ligeså.

Vedr. borgerinddragelse

Borgerinddragelse er højt prioriteret af den nye kommunalbestyrelse. I valgkampen opfordrede flere kandidater – nu medlemmer - de enkelte bydeles borgere til at beskrive deres værdier og visioner. De måtte vide bedst og kunne støtte og inspirere den politiske behandling af det i øvrigt vanskeligt tilgængelige område.

BkF arbejder ud fra en model, der grundlæggende erkender den enkelte, enlige borgers ringe mulighed for indflydelse. Borgerne i den enkelte bydel må forenes i en bred, åben debat om bydelens udvikling. Herved løftes den rene NIMBY – Not In My Back Yard for eksempel til NIMUS – Not In My Unique Sorgenfri.

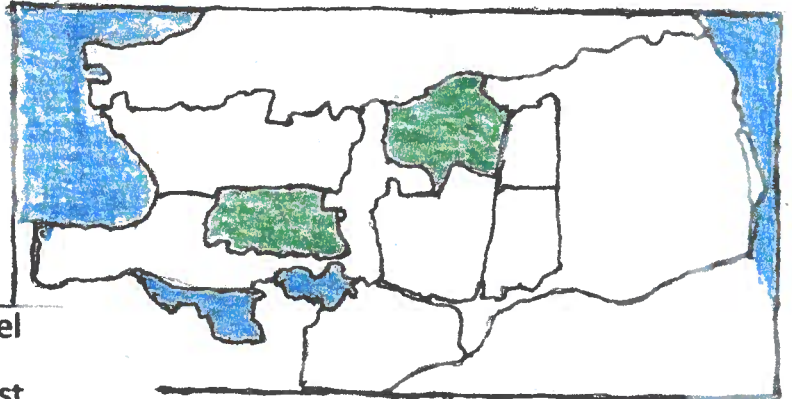
BkF støtter i muligt omfang bydelsindsatsen og føler en opgave i at få inputtene til at spille sammen på tværs af bydelene.

Denne basis giver BkF et stærkt mandat til at påvirke Kommune- og lokalplanlægningen i Lyngby-Taarbæk Kommune.

BkF har allerede set de første tegn på modellens bæredygtighed.

Bygningskultur Foreningen i Lyngby - Taarbæk

BORGER- ENGAGEMENT

BORGER	Trussel Protest NIMBY
--------	-----------------------------

BYDEL -Sorgenfri -Lundtofte	DIALOG NIMUS/L Not In My Unique Sorgenfri
-----------------------------------	---

"Hvad gør Sorgenfri til noget særligt?"
Akademiraadets anbefaling, Sorgenfri Torv

LYNGBY-TAARBÆK -Bygningskultur Foreningen	ARKITEKTUR KULTURMILJØER Not In My Unique Lyngby-Taarbæk
--	--

HAR DET NYTTET? KB/BY	PLANSTRATEGI 2019 <ul style="list-style-type: none"> • ARKITEKTUR – hovedemne • KULTURMILJØER m. BkF SORGENFRI <ul style="list-style-type: none"> • NY HELHEDSPPLAN
-----------------------	---

Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk

Kommunalbestyrelsen
Lyngby Rådhus
2800 Kgs Lyngby

15. september 2011

Vedr.: Ideer og forslag til Projektforslaget for Sorgenfri Torv.

Nordtorvet på Sorgenfri Torv er opført i 1957 og Sydtorvet i 1966, og de fremstår i dag begge meget nedslidte på grund af manglende vedligeholdelse.

Både Nordtorvet og Sydtorvet har i SAVE-undersøgelsen fået en samlet bevaringsværdi 5, men Nordtorvet har fået både en høj miljømæssig værdi og en høj originalitetsværdi på 2.

For Nordtorvet indebærer det fremlagte projekt for et nyt Sorgenfri Torv, at al den eksisterende bebyggelse nedrives, og at der opføres et 9 etagers højhus langs Nordbanen, at der foran det nye højhus etableres ca. 70 parkeringspladser på terræn og en op- og nedkørselsrampe til 500 underjordiske parkeringspladser.

Bygningskultur Foreningen vurderer, at højhuset med dets placering og højde vil forringe oplevelsen af den eksisterende bebyggelse i Sorgenfri, og at det fremlagte projekt vil forringe bymiljøet på Nordtorvet. Foreningen foreslår derfor, at den eksisterende bebyggelse på Nordtorvet bevares og renoveres.

For Sydtorvet indebærer det fremlagte projekt, at al den eksisterende bebyggelse ligeledes nedrives, og at der opføres en åben torvedannelse med bebyggelse på alle 4 sider i henholdsvis 2, 3, 3 og 5 etager.

Bygningskultur Foreningen vurderer, at en 5-etagers bebyggelse mod Nordbanen er for voldsom og ligeledes vil forringe oplevelsen af den eksisterende bebyggelse i Sorgenfri. Foreningen foreslår derfor, at Sydtorvet udbygges moderat i overensstemmelse med den gældende lokalplan 102 for den sydlige del af bydelscentret i Sorgenfri bydel.

Med venlig hilsen

Anne Mette Kolringen
Cand. Polit.
Formand
Christiansrovej 2
2930 Klampenborg
Mail: amkolringen@gmail.com
Tlf.: 61118438

Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk

Kommunalbestyrelsen
Lyngby Rådhus
2800 Kgs Lyngby

31. august 2013

Høringssvar vedr. forslag til helhedsplan for området omkring Sorgenfri Station.

Nordtorvet på Sorgenfri Torv er opført i sammenhæng med de 3 højhuse (Sorgenfrivang II) i 1957, mens Sydtorvet først blev opført i 1966. Begge torvene fremstår i dag meget nedslidte på grund af manglende vedligeholdelse.

Nordtorvet har i SAVE-undersøgelsen både en høj miljømæssig værdi og en høj originalitetsværdi på 2. For Nordtorvet indebærer forslaget til helhedsplan, at det nedlægges og primært overgår til boligformål. Al den eksisterende bebyggelse nedrives, og der opføres et højhus langs Nordbanen med et fælles gårdanlæg og en bygning langs Hummeltoftevej med butikker i stueetagen.

Det er Bygningskultur Foreningens opfattelse, at opførelse af et nyt højhus på Nordtorvet vil medføre en kraftig forringelse af kulturmiljøet i Sorgenfri, hvor det vil fremstå som et fremmedelement i forhold til de eksisterende højhuse og være helt i modstrid med den helhedsplan fra 1950'erne, der ligger til grund for opførelsen af de 3 højhuse med det lave butikscenter for enden af højhusene.

Foreningen anbefaler derfor, at den eksisterende bebyggelse på Nordtorvet så vidt muligt bevares, og hvis dette ikke er muligt erstattes af nyt lavt butiksbyggeri, der respekterer den oprindelige helhedsplan fra 1950'erne for Sorgenfrivang II og Nordtorvet.

Med venlig hilsen

Bente Kjøller (formand)
Landmålervej 8
2800 Kgs. Lyngby
Tlf. 4588 3337
Mail: bentekjoeller@gmail.com

Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk

November 2013

Til Kommunalbestyrelsen i Lyngby-Taarbæk kommune.

Forslag til Kommuneplan 2013.

Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk har følgende bemærkninger til forslaget:

Afsnittet om Bygningskultur:

- Afsnittet "Handlinger" under "Arkitekturpolitik" bør opdateres for så vidt angår bygningspræmiering, efter at Byplanudvalget den 6. november 2013 har godkendt en anden ordning end den, der er angivet i kommuneplanforslaget.

- Ændringerne i afsnittet "Udpegede bevaringsværdige bygninger" er ikke i overensstemmelse med den samarbejdsaftale, der er indgået mellem kommunen og Bygningskultur Foreningen den 7. september 2010 om udpegning af bevaringsværdige bygninger.

Afsnittet i kommuneplanforslaget forudsætter, at alle bygninger med bevaringsværdi 4 i kommunen er vurderet i forhold til den ændring, som kommunen ønsker at foretage, hvor alene bygninger med bevaringsværdi 1-3 er bevaringsværdige.

Dette arbejde er afsluttet for de to lokalplaner i Hjortekær, lokalplanen for Furesø kvarteret og for Furesøkysten samt for Taarbæk, mens der mangler lokalplaner for Sorgenfrigårdskvarteret, Ørholm og Hvidegårdsparken. Men for resten af kommunens villakvarterer mangler der både denne gennemgang og optagelse af de bevaringsværdige bygninger i lokalplaner.

I henhold til aftalen skal der ud over udpegning i lokalplaner af bevaringsværdige bygninger foretages en gennemgang af 4-erne med henblik på at vurdere, om visse 4-ere ud fra en arkitektonisk vurdering skal opgraderes til 3-ere og dermed udpeges som bevaringsværdige fremover. Samtidig vurderes om visse 4-ere skal udpeges som bevaringsværdige på baggrund af bygningens særlige kulturhistoriske værdi.

Indtil denne gennemgang er tilendebragt, skal høringsproceduren ved ansøgning af nedrivning af bygninger med bevaringsværdi 4, der hidtil har været bevaringsværdige, gennemføres.

Dernæst skal der være særlig fokus ved ansøgning om ombygning eller nedrivning af de bygninger, der undervejs i samarbejdsprojektet er enighed om skal udpeges som bevaringsværdige delområder.

Endelig mener Bygningskultur Foreningen, at det af afsnittet bør fremgå, at der skal søges om tilladelse i kommunen ved ombygning, tilbygning og nedrivning af en bevaringsværdig bygning.

Afsnittet om Byudvikling:

- Kommuneplanforslaget lægger i afsnittet om Sorgenfri det tidligere offentliggjorte Forslag til helhedsplan for området ved Sorgenfri Station til grund og angiver, at der på den nordlige del af Sorgenfri Torv kan bygges nyt, hvilket kræver, at den eksisterende bebyggelse nedrives. Området overgår primært til boligformål og det anføres, at bebyggelsen mod banen bør opføres med en vis højde for at matche højhusene, som er nabo til området.

Bygningskultur Foreningen vil hermed på ny anbefale, at den eksisterende bebyggelse på Nordtorvet såvidt muligt bevares, og hvis ikke dette er muligt erstattes af nyt lavt butiksbyggeri, der respekterer den oprindelige helhedsplan fra 1950'erne for Sorgenfrivang II og Nordtorvet. Nordtorvet har som bekendt i SAVE-undersøgelsen både en høj miljømæssig værdi og en høj originalitetsværdi på 2. Opførelse af ny høj bebyggelse vil medføre en kraftig forringelse af kulturmiljøet og fremstå som et fremmedelement i forhold til de eksisterende højhuse.

Afsnittet om Kulturarv:

- Bygningskultur Foreningen ser med tilfredshed, at der er indføjet et afsnit om arbejdet med udpegnings af kulturmiljøer. Det deltager vi meget gerne i. Vi mener dog ikke, at arbejdet kan afvente afslutningen af revurderingen af de bevaringsværdige bygninger med bevaringsværdi 4, medmindre kommunalbestyrelsen beslutter, at revurderingen af de bevaringsværdige bygninger skal afsluttes hurtigt dvs. inden 2-3 år.

Venlig hilsen

Bente Kjøller

Formand for Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk

Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk

Kommunalbestyrelsen i Lyngby-Taarbæk kommune
Rådhuset
2800 Kongens Lyngby

27. april 2014

Vedr. plangrundlag for Sorgenfri stationsområde.

I forvaltningens reviderede forslag til plangrundlag for Sorgenfri stationsområde, der blev præsenteret på borgermødet den 23. april 2014, er det fortsat forudsat, at bebyggelsen på Nordtorvet nedrives, og nu foreslås det, at torvet kan bebygges med 2- 8 etager høje bygninger.

Bygningskultur Foreningen finder det beklageligt, hvis det er nødvendigt at nedrive den eksisterende bebyggelse. Men hvis det er, bør det erstattes af nyt lavt butiksbugeteri, der respekterer den oprindelige helhedsplan fra 1950'erne, der er unik. Som bekendt har Nordtorvet i SAVE-undersøgelsen både en høj miljømæssig værdi og en høj originalitetsværdi på 2.

En massiv og høj bebyggelse som foreslået af forvaltningen, vil medføre en kraftig forringelse af kulturmiljøet og fremstå som et fremmedelement i forhold til de eksisterende højhuse.

Et plangrundlag der i langt højere grad tager hensyn til de eksisterende arkitektoniske og kulturmiljømæssige forhold må meget stærkt anbefales.

Med venlig hilsen

Bente Kjøller (formand)
Landmålervej 8
2800 Kgs. Lyngby
Tlf. 4588 3337
Mail: bentekjoeller@gmail.com

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Akademiraadets opgave er at fremme kunsten og rådgive staten i kunstneriske spørgsmål

Lyngby-Taarbæk Kommune
Center for Miljø og Plan
miljoplan@ltk.dk

Charlottenborg den 1. december 2017
(25.08) Sorgenfri Torv

Akademiraadets anbefaling vedr. Sorgenfri Torv - et butikscenter

Akademiraadet erfarer, at det eksisterende butikscenter ved Sorgenfris nordlige torv som følge af en ny fremtidig udvikling er truet af nedrivning. Planerne er at erstatte butikscentret med en boligbebyggelse, der i sin arkitektoniske fremtræden både historisk og skalamæssigt er helt ude af harmoni med stedets bymæssige og rumlige kvaliteter.

Butikstorvet er en integreret del af den arkitektur og planlægning, der brød igennem i slutningen af 50'erne, et efterkrigstidens moderne gennembrud svarende til, hvad vi især oplevede i København omkring Vesterport Station, SAS huset, Kobberhuset, Buen og Imperial bygningen, men også andre steder i landet, især i byerne og deres yderområder. Alle tidstypiske eksempler som arkitektoniske gennembrud uden for de historiske bykerner.

I Sorgenfri er der tale om et særdeles helstøbt eksempel på denne udvikling. De tre, netop renoverede bolig højhuse, repræsenterer på en smuk måde 50'ernes optimistiske funktionalisme og modernisme, arkitektonisk behersket i sin proportionering og formmæssige komposition og et smukt vidnesbyrd om sin tid. Det lille og arkitektonisk forfinede butikstorv er på en gang modsætningen og legitimeringen af den store tredelte "bomaskine". Butikstorvet udtrykker det fineste i den nordiske og danske funktionelle tradition, her tilsat et strejf af japansk minimalisme, et fra den tid ikke så uvant fænomen.

Tilsammen udgør de to bebyggelser et unikt arkitektonisk samspil, der igen indgår i en lokal helhed, en fin lille bydel, hvor en arkitektonisk moderne kirke, gode byrum og tidstypiske boligbebyggelser danner rammerne om det gode byliv.

Akademiraadet ser det oprindelige og eksisterende butikstorv som en væsentlig og umistelig del af Sorgenfris identitet og egenart. Med andre ord, vi ser det som vanskeligt at erstatte, og som arkitektonisk værk bør det bevares med så få korrektioner som muligt. I et ideelt perspektiv kan sådanne bestræbelser indgå i et fremtidigt arbejde om at skabe en helhedsplan for Sorgenfri.

Venlig hilsen
Akademiraadet

Milena Bonifacini
formand

Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk

C/O Bente Kjøller
Landmålervej 8
2800 Kgs. Lyngby

København, 1. maj 2019

På baggrund af henvendelse fra Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk skal Udvalget for Nyere Tids Arkitektur under Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur bekræfte, at vi finder, at Sorgenfri Butikstovr både i henseende til arkitektonisk værdi og kulturarvsværdi har kvaliteter, som giver det høj bevaringsværdi.

Der er tale om et byggeri tegnet af arkitekterne Knud Thorball & Magnus Stephensen og Johs. og Aage Paludan og opført i 1956-58, som ligger langs S-banen mod Hillerød i sydlig forlængelse af de tre bolig højhuse, Sorgenfri Vang II, ved samme arkitekter. Den tidstypiske placering af kvarterets detailhandel i en fritliggende centerstruktur i tæt sammenhæng med en højhusbebyggelse, genfindes for eksempel i Skottegården fra 1951 i Tårnby Kommune tegnet af arkitekt maa. Jean Fehmerling, som udvalget har indstillet til fredning.

Sorgenfri butikstovr er et for tiden moderne byggeri, hvis ualmindelige detaljeringsgrad giver det høj værdi som arkitektonisk værk - udtrykt i for eksempel butikkernes indgangspartier, som spiller sammen med tilsvarende detaljer i højhusene og tilsvarende vinklinger i centret, som spejler boligbebyggelsen.

Selve butikcenterfunktionen ligger også i forbilledlig forlængelse af højhusbebyggelsens øvrige kollektive tilbud som beboerrestauranten, der placerer det samlede anlæg i den ret lille gruppe af bebyggelser, der i tiden forsøgte at realisere epokens forestillinger om moderne forstadsliv i forlængelse af idealer fra 1920-erne.

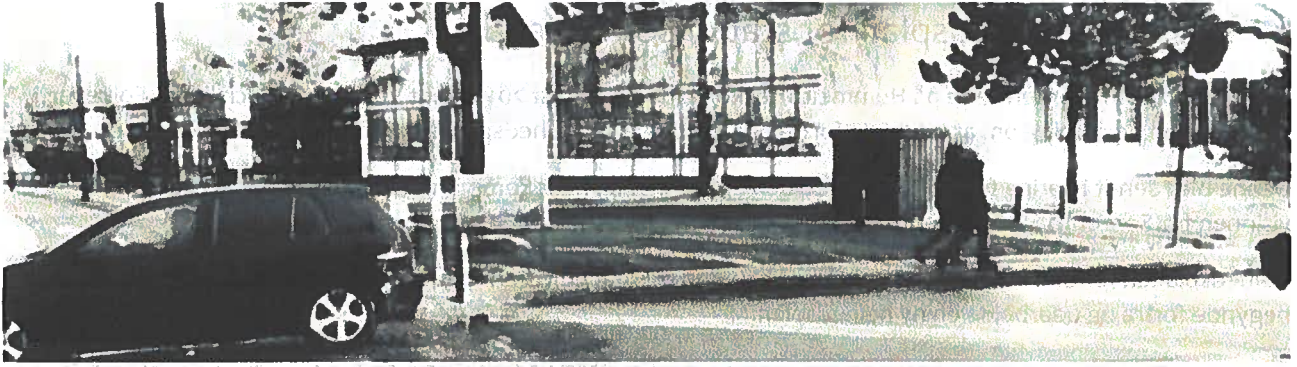
Butikstovrets stationsnære lokalisering er forbilledlig i forhold til trafikplanlægningen, og anlægget fremtræder meget originalt.

Samlet må udvalget tillægge helheden Sorgenfri Butikstovr og højhusbebyggelsen Sorgenfri Vang II høj bevaringsværdi.

På udvalgets vegne

arkitekt maa Grethe Pontoppidan, formand for udvalget for Nyere Tids Arkitektur

Udvikling af Sorgenfri

VoresSorgenfri – borgere engageret i Sorgenfris udvikling

→ Hvilken rolle ønsker VoresSorgenfri?

Vi indgår i den demokratiske proces som organ for borgere i Sorgenfri med synspunkter på udviklingen af bydelen. Vi ser os som et bindeled mellem bydelens borgere og kommunalbestyrelsen og arbejder for at medvirke konstruktivt til at legitimere kommunalbestyrelsens beslutninger vedrørende stationsområdets fremtid.

Byplanspørgsmål er vanskeligt stof – både for politikere og borgere. VoresSorgenfri har, ved sammensætning af bestyrelse og gennem løbende kontakt med medlemmer, opbygget en faglig kompetence, der kan kvalificere foreningens synspunkter. VoresSorgenfri har ved samarbejde med Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk ydet en oplysnings- og formidlingsindsats ved udgivelse af ”Hvad gør Sorgenfri til noget særligt?”. Foreningen arbejder på udgivelsen af bogen ”Sorgenfrivang – et kulturmiljø i bydelen Sorgenfri”, der ligeledes skal tjene et oplysnings- og formidlingsformål.

VoresSorgenfri er **ikke** styret af **NIMBY** – Not In My Back Yard, men af **NIMUS** – Not In My Unique Sorgenfri!

→ Ståsted – Sorgenfri Torv

Det er kendt, at VoresSorgenfri taler for at bevare Nordtorvet. VoresSorgenfri mener, torvet er bevaringsværdigt. Vi er støttet af Bygningskultur Foreningen (BkF), der to gange i 2013 og igen i 2014 har gjort indsigelse mod fremlagte planer om nedrivning.

Senest har Akademiraadet i december 2017 anbefalet Lyngby-Taarbæk Kommune at bevare torvet.

”Akademiraadet ser det oprindelige og eksisterende butikstorv som en væsentlig og umistelig del af Sorgenfris identitet og egenart. Med andre ord, vi ser det som vanskeligt at erstatte, og som arkitektonisk værk bør det bevares med så få korrektioner som muligt. I det perspektiv kan sådanne bestræbelser indgå i et fremtidigt arbejde om at skabe en helhedsplan for Sorgenfri.”

Disse markante udmeldinger fra ekspertiser inden for området har ført til et spørgsmål til BkF om, hvorfor Nordtorvet ikke blev vurderet bevaringsværdigt. BkF har sammen med kommunens forvaltning kortlagt kommunens bygningsmasse efter SAVE-metoden, en metode anvendt i hele landet.

Nordtorvet er vurderet med en høj miljømæssig værdi og en høj originalitetsværdi (værdien 2 på en skala fra 1-5, hvor 1 er højest). Begrundelsen for, at man ikke samlet er endt med en klassifikation som bevaringsværdig, er den elendige vedligeholdelsestilstand.

VoresSorgenfri kan ikke acceptere denne begrundelse og melder derfor klart ud: Nordtorvet er bevaringsværdigt.

→ Ståsted – Helhedsplan for stationsområdet

Efter et voldsomt borgermøde på Hummeltofteskolen de 13. august 2013 fandt Venstre og Socialistisk Folkeparti sammen i en beslutning om at begynde forfra og udarbejde en Helhedsplan for Sorgenfri Stationsområde.

Denne blev sendt i høring med borgermøde den 23. april 2014, hvor kommunalbestyrelsen præsenterende visionen for Sorgenfri Stationscenter.

Helhedsplanen for området viste sig at være en fiktion og ikke en vision. Det er særdeles nødvendigt igen at begynde forfra og udarbejde en ny helhedsplan.

Denne gang er udviklingen imidlertid allerede i gang med byggeri på "politigrunden" og "plantedirektoratets grund", med en rammelokalplan for "pendlergrunden" og med projekt for fornyelse af en strækning af Hummeltoftevej. Dette gør kun en ny helhedsplan mere nødvendig.

→ Ståsted – K/S Sorgenfri Torv

VoresSorgenfri vedkender ejerens ret til at dødsmerke Nordtorvet, samt ønsket om profitmaksimering i kommanditselskabet.

VoresSorgenfri begræder, at selskabet gennem alle årene er lykkedes med en planlagt misligholdelsespolitik, der nu står over for at blive belønnet, hvis en ny lokalplan opfylder kommanditselskabets ønske.

VoresSorgenfri bemærker, at ejeren ikke har benyttet sig af tilbud fra staten med gunstige investeringsmuligheder i energibesparende foranstaltninger, men blot nu erklærer torvet ringe isoleret mv. – klar til nedrivning!

Straks efter politisk behandling af helhedsplanen fra 2014, hvor muligheden for nedrivning af Nordtorvet øjnes, opskriver kommanditselskabet værdien af Sorgenfri Torv med 100 mio. kr. – begrundet i udsigten til opførelse af et omfattende boligbyggeri på Nordtorvet.

Mange borgere i Sorgenfri og kunder på butikstorvet er moralsk forargede. VoresSorgenfri anerkender derfor ikke ejerens præmisser for dødsmærkning af Nordtorvet.

→ VoresSorgenfris vision for Nordtorvet

VoresSorgenfri ønsker et torv med dagligvarehandel, specialbutikker, café og restaurant – gerne med udendørsservering, så der skabes liv, samt evt. lokaler i kommunalt regi – fx afdelinger af Borgerservice mv. Detailhandelsanalyse 2018 fra ICP placerer torvet på en 3. plads i kommunen og giver et optimistisk fremtidssyn.

Højnes kvaliteten af torvet, og dermed byrummet, opnår vi prestige, der tiltrækker flere butikker og gør torvet populært. Ved bevarelse kan Torvets historik bidrage til ekstra opmærksomhed og differentiere det fra kommunens øvrige butikcentre og -torve.

Vi har fremlagt planer for en modernisering, så det nuværende udtryk bevares, samtidig med at forholdene forbedres for butikkerne, at de klimamæssigt bliver bæredygtige, og at der kommer flere p-pladser på torvet. Dét er udgangspunktet i planlægningsprocessen. Vi opfatter Nordtorvet som Sorgenfris etablerede mødested og centrum. Det ønsker vi, at det forbliver!

Hvad gør SORGENFRI TORV til noget særligt?

Virum/Sorgenfri er det første eksempel i Danmark på planlægning af en hel forstad på jomfruelig jord. Sorgenfri udbygges inden for en periode på 20-30 år.

Virum/Sorgenfri bliver Danmarks første soveby.

Nordtorvet tages i brug i 1956. Her kan den voksende strøm af tilflyttere handle i Danmarks første private selvbetjenings supermarked, SUMA. Butikstorvet er som en del af Sorgenfrivang byggerierne på begge sider af Grønnevej tegnet af det samme arkitektteam, der her skabte en sammenhængende helhed, der repræsenterer noget af det bedste byplanlægning og arkitektur i begyndelsen af 1950'erne.

Sorgenfrivang er kulturarv fra begyndelsen af tilblivelsen af det danske velfærdssamfund. Lyngby-Taarbæk Kommune har megen ældre kulturarv, som stærkt medvirker til at gøre kommunen attraktiv. Kommunen har en opgave i nutidens tid er - at tage vare på kulturarvs værdier fra efterkrigstidens opbygningsperiode.

Det sammenhængende kulturmiljø Sorgenfrivang har det hele. En historie præget af pionerindsats hos såvel kommune som boligselskab, en berømt arkitektur og et butikstorv "som en væsentlig og umistelig del af Sorgenfris identitet og egenart" (Akademiraadet).

Sorgenfrivang II (højhusene) er nu renoveret, opdateret og fremtidssikret, Sorgenfrivang I er i en tidlig planlægningsfase med samme mål.

Sorgenfrivang inklusive det unikke butikstorv skal bevares.

Men – kan butikstorvet overleve?

Torvet har alle betingelser for at overleve. Den af kommunen bestilte Detailhandelsanalyse 2018 dækkende hele kommunen præsenterer et torv med strålende fremtidsudsigter. Analysen beskriver udviklingen siden en tilsvarende analyse fra 2010, og den spår om udviklingen frem til 2030.

Analysens konklusioner vedrørende Sorgenfri Torv ser således ud.

Vedrørende udviklingen mellem 2010-2017:

Sorgenfri har den markant mindste tilbagegang i antal butikker.

Sorgenfri har den største stigning i butiksareal i kommunen.

Sorgenfri har den højeste attraktivitet i kommunen kun overgået af Kgs. Lyngby/Ulrikkenborg (selvfølgelig!).

Om perioden frem til 2030 hedder det

Vedrørende udviklingen i befolkningstal: Sorgenfri får den største stigning i kommunen.

Vedrørende udviklingen i forbrug (køb af daglig- og udvalgsvarer): Sorgenfri får den største udvikling i kommunen.

Svaret er ganske enkelt, at butikstorvet har de bedste betingelser for at overleve.

Vil kommunen et butikscenter?

Detailhandelsanalysen anbefaler, at kommunen fortsat arbejder på at sikre en god og decentral dagligvareforsyning og støtter at bibeholde dagligvarehandelen i de enkelte bydele, herunder de to bymidter Virum og Sorgenfri.

Hvor store skal butikscentrene være?

For Sorgenfri vurderer analysen en størrelse på 9.000 m², men anbefaler at planlægge med en ramme på 10.000 m².

For Virum med 2,2 gange så stor en befolkning anbefales en ramme på 12.000 m².

Hvordan genskabes butikstorvets pionerånd?

Borgerne ønsker et fremtidssikret, bæredygtigt indkøbscenter med mødesteder og servicetilbud.

Torvets ejer har tydeligt vist både ved udsagn og handlinger ikke at ønske denne udvikling.

April 2019

Afdelingsbestyrelsen Sorgenfrivang I

Afdelingsbestyrelsen Sorgenfrivang II

Afdelingsbestyrelsen Virumgaard

Ejerforeningsbestyrelsen Breidablik

Bestyrelsen VoresSorgenfri

UDKAST

Tema 1 Vision og idé

Ståsted

Vi ønsker et Sorgenfri, der dækker Sorgenfri-borgernes behov, og et Sorgenfri, der viser respekt for det eksisterende bymiljø og sikrer grundlaget for et levende og aktivt fremtidigt bymiljø. Det er et Sorgenfri, der bygger på sammenhold og ikke splittelse, på nærvær og ikke polarisering, på indpasning og tilpasning og ikke fremmedgørelse og foragt.

Det attraktive eksisterende torv blev skabt som et "Pionerområde 1.0" og skal udvikles som et "Pionerområde 2.0", en klynge af butikker omkring en torvedannelse med muligheder for naturlige møder mellem mennesker.

Uddybning/baggrund/argumentation

Visionen skal bygge videre på Sorgenfris identitet og sjæl.

Identiteten er Sorgenfris kendetegn og pejlemærke. Sjælen er resultatet af en kontinuerlig bæredygtig udvikling.

Det eksisterende butikstorv er en væsentlig og umistelig del af Sorgenfris identitet og egenart – ja sjæl. Som arkitektonisk værk skal det bevares med så få korrektioner som muligt (Akademiraadet).

Som en integreret funktion i kommunens pioneragtige plan for udviklingen af Virum/Sorgenfri rummer torvet store kulturarvsværdier.

Borgerne ønsker et fremtidssikret, bæredygtigt indkøbscenter med mødesteder og servicetilbud. En tanke om hvad "Pionerområde 2.0" kunne være tager udgangspunkt i, at IRMA eller Kvickly som en del af COOP har været på torvet i 30 år af de 62 år torvet har eksisteret og vil ved fortsat udvikling af butiksområdet kunne skabe det nye pionertorv. Vi mener "det urbane Irma" rammer det rigtige miljø på Sorgenfri Torv som en bærende del af et "cluster" af matchende butikker, madsteder, 'ud af huset' og andre servicetilbud.

Det Urbane Irma 2018-2022 – Irmas egen strategi (overført fra hjemmesiden)

Irma går fra kun at være supermarked til også at være det urbane madhus

"Vores nysgerrighed skaber madglæde og en bedre verden."

"Irma risikerer at blive ligegyldig, hvis ikke vi gør noget. Kunderne skal opleve, at Irma i praksis lever op til det, vi er kendt for: At være først, at være fræk, at være frontløberen i dansk dagligvarehandel. Med de forandringer, der er i danskernes vaner og ønsker, skal et moderne Irma se anderledes ud i fremtiden," siger direktør Søren Steffensen, som står bag strategien "Det Urbane Irma 2018-2022".

Kæden vil blive koncentreret om Storkøbenhavn – og andre metropoler. Målgrupperne er nemlig dem, der er relativt flere af her. Det er "Idealisterne", der går op i dyrevelfærd, økologi, vegetar- og plantebaseret mad og en bedre verden. Og det er "Madelskerne", der går op i smagen og madglæden. Fælles for dem er nysgerrigheden, og det er den, der er det centrale i det nye Irma. Med planen følger en omfattende modernisering af butikkerne. 45 bygges om, 9 nye forventes at åbne frem mod 2022 og en række lukkes.

Den første nye Irma-butik åbner allerede 8. marts i Hellerup. I sommeren 2018 flyttes butikken i Køge til ny og bedre placering. Og en af kædens største butikker, Østerport, åbner i januar 2019 med det nye koncept 100 procent udfoldet.

"Kunderne kommer til at opleve, at deres Irma i højere grad er et madhus med et Irma supermarked. Det betyder, at der vil åbne "street-kitchen"/deli'er i stedet for traditionelle slagterafdelinger - med mange flere færdige madløsninger af høj kvalitet. Der vil være specialafdelinger for vegetarer og veganere og der vil være langt flere varer, man ikke kan få andre steder. Irma skal igen være noget særligt, noget helt anderledes i forhold til andre dagligvarebutikker," siger Søren Steffensen.

De kendte og klassiske Irma-varer vil i fremtiden ikke være forbeholdt københavnernes. I den nye strategi indgår også, at Irma-varer kan sælges i nye kanaler over hele Danmark – og i udlandet. Efter at være testet i en række Coop-butikker, vil det være muligt at få et udvalg af Irma-varer i Kvickly og SuperBrugsen uden for København – samt som hidtil online på coop.dk: mad.coop.dk/irma.

"Der er Irma-elskere over hele Danmark. Ved at åbne "butikker-i-butikken" kan vi styrke Irmas brand via de unikke Irma-varer og tilgodese kunderne uden for København," siger Søren Steffensen. (overført fra Irmas hjemmeside)

Tema 2 Handelsliv

Ståsted

Vi ønsker, at butiksforsyningen i Sorgenfri Bymidte ikke overskrider et detailhandelsareal på max. 9.000 m², som fastlagt i Kommuneplan 2013.

Uddybning/baggrund/argumentation

Vi accepterer Detailhandelsanalysens (april 2018) anbefaling om, *at L-TK fortsat arbejder på at sikre en god og decentral dagligvareforsyning i kommunen og understøtter at bibeholde dagligvarehandelen i de enkelte bydele -citater.*

Planmæssigt er Sorgenfri en bymidte ligesom Virum og Kgs. Lyngby. I Virum bymidte anbefaler analysen en arealramme på 12.000 m² til bydelens 14.100 indbyggere. I Sorgenfri anbefales en ramme på 10.000 m² til 6.500 indbyggere.

I den nu opgivne Helhedsplan figurerede en ramme for Sorgenfri på 12.000 m², hvor "polititorvet" skulle bidrage med den største andel, nemlig 5.250 m². Nu opføres i Hummeltofteparken kun 1.500 m². En realistisk ramme for Sorgenfri er 9.000 m². Det sikrer samtidig den anbefalede balance mellem bymidterne.

Tema 3 Byliv

Ståsted

Vi ønsker gode rammer, der inspirerer borgere i alle aldre til at skabe et levende bymiljø. Handel, servicetilbud, cafe, mødesteder ude og inde. Sorgenfri er bymidte, og ønsket matcher kommunens mål.

Uddybning/baggrund/argumentation

Byliv kræver funktioner, faciliteter og rammer, der understøtter, at borgere i alle aldre kan samles. Handel har været en grundlæggende præmis for markeder og samlingssteder. Det er sandsynligt, at en del handel med tiden vil blive kanaliseret til e-handel og dermed true den traditionelle, almindelige butiksdrift. For at skabe et sammenhængende og levedygtigt bymiljø er der behov for et varieret udbud af handel og service, gerne med kunstneriske og kulturelle aktiviteter tænkt ind.

Tema 4 Fortætning i det stationsnære område

Ståsted

Udbygning og omdannelse i det stationsnære område i Sorgenfri skal tilrettelægges under hensyntagen til de historiske, landskabelige og arkitektoniske værdier og således, at der skabes sammenhæng til de tilgrænsende områder.

Uddybning/baggrund/argumentation

Vi accepterer en vis fortætning, men fortætningens konsekvenser på politigrunden har overrasket alle.

Man har i den opgivne Helhedsplan ikke respekteret Fingerplanens formulering

Udbygning og omdannelse i de stationsnære områder bør tilrettelægges under hensyntagen til de historiske, landskabelige og arkitektoniske værdier og således, at der skabes sammenhæng med de tilgrænsende byområder

Fingerplanen kræver fortætning, men angiver vide rammer herfor.

Hummeltofteparken er tydeligvis opført i for høj tæthed.

Tema 5 Sammenhæng i stationsområdet

Ståsted

??

Uddybning/baggrund/argumentation

Sammenhængen i den opgivne helhedsplan viste sig at bygge på urealiserbare forudsætninger.

Emne	Hovedideen	Virkeligheden
Broen	udvide broens bredde med opholdsarealer og cykelparkering	broen bliver ikke udvidet; cykelparkeringen sænkes en halv trappe ned under gadeniveau
Stationen	forbedre adgangsforholdene til stationen	adgangsforholdene til stationen bliver ikke forbedret
Trafikken	omlægge Hummeltoftevej til en attraktiv, grøn og fodgængervenlig bygade (shared area) til 30km/t	shared area er ikke tilladt; der planlægges med 40 km/t (ligesom længere ude ad Hummeltoftevej, som er en trafikvej)
Butikstorv	etablere borgervenlige torvedannelser på begge sider af broen (diagonalt)	torvedannelsen på "politigrunden" er en 28x20 m asfaltbelagt parkeringsplads med varetilkørsel til discountbutik og nedkørsel til P-kælder

Hummeltofteparken (politigrunden) og pendlergrunden er uden sammenhæng med Sorgenfri Torv.

Tema 6 Trafik

Ståsted

Trafik bør i al overvejende omfang kun relatere til lokale trafikbehov. Vejene i Sorgenfri Stationsområde tjener i vidt omfang som fordelingsveje til den vestlige del af bydelen såvel som adgangsveje til bydelens butikker. Sorgenfri bør ikke få karakter af et sted som trafikalt tiltrækker borgere udenfor lokalområdet. Vi ønsker fokus på høj trafiksikkerhed.

Ønsket matcher kommunens mål om balance mellem bymidterne Kgs. Lyngby, Virum og Sorgenfri.

Uddybning/baggrund/argumentation

Vi ønsker mulige løsninger anskueliggjort gennem trafiksimuleringer, som kan vise meget præcist, hvornår kapacitetsgrænsen er nået og anviser alternativer i de situationer, hvor kapaciteten ikke er dækkende.

Der er stort sammenfald mellem arbejde-hjem trafikken (aftenmyldretid) og lokalt orienteret trafik til og fra butikkerne, og særligt denne periode bør granskes i kommende trafikanalyser og vurderingen af trafikale løsninger.

Tema 7 Parkering

Ståsted

Vi ønsker god tilgængelighed til bymidten. Byfortætning medfører et øget behov for parkeringspladser, og en helt afgørende parameter for områdets attraktivitet er parkeringstilbuddene i stationsområdet. Pendlerparkeringen skal fastholdes.

Uddybning/baggrund/argumentation

I alle sammenhænge bør der anlægges rimelige og sandsynlige beregninger af behovet for parkeringspladser, både til beboere, handlende såvel som pendlere.

Vi anser ikke behovet for udlægning af p-pladser på Plantedirektoratets grund realistisk ansat. Vurderes behovet ikke realistisk, betyder det øget tryk på parkeringspladserne andre steder i stationsområde, og med stor sandsynlighed vil det være pendler p-pladserne, der anvendes.

Tema 8 Cyklister

Ståsted

Vi ønsker at fremme anvendelsen af cyklen frem for bilen i vores lokalområde og vil fokusere på væsentlige forbedringer for cykelparkering og sikre cykelstier i og til/fra stationsområdet.

Uddybning/baggrund/argumentation

(overlades til Dansk cyklistforbund)

April 2019

Afdelingsbestyrelsen Sorgenfrivang I

Afdelingsbestyrelsen Sorgenfrivang II

Afdelingsbestyrelsen Virumgaard

Ejerforeningsbestyrelsen Breidablik

Bestyrelsen VoresSorgenfri